

Педсавет «Нацыянальныя каштоўнасці і эстэтычная культура»

М. С. Парахаўнік,

намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце СШ № 45 г. Гомеля

Тэма педсавета. Фарміраванне эстэтычнай культуры і духоўнага свету малодшых школьнікаў на аснове нацыянальных каштоўнасцей.

Мэта: аналіз вынікаў інавацыйнай дзейнасці па ўкараненні кампетэнтнаснага-арыентаванай мадэлі фарміравання інфармацыйнай культуры навучэнцаў ва ўмовах інтэграцыйнага ўзаемадзеяння школы і гарадской бібліятэкі.

Эпіграфы

Все прекрасное на земле – от солнца, а все хорошее – от человека.

М. М. Пришвин

Зямля Беларусі, зялёныя доли,
З крыніц тваіх чыстых пад шумнай вярбой
Зачэпнулі думы Купала і Колас
На кожнай сцяжынцы іх песня і голас
З журбою тваёй і ўцехай тваёй.

П. Броўка

Перад пачаткам педсавета калектыў педагогаў падзелены на 4 групы:

- ✓ наважары (носьбіты перадавых ідэй);
- ✓ аптымісты (абаронцы ідэй);
- ✓ песімісты, скептыкі (за, супраць);
- ✓ аналітыкі (робяць вывад).

Ад кожнай групы ў канцы педсавета выступае 1 чалавек.

Ход педсавета

Вядучы. Сёння мы пагаворым аб эстэтычнай культуры і духоўным свеце – вельмі важных паняццях, якія павінен узяць і панесці ў жыццё любы чалавек разам з тымі ведамі, якія атрымлівае ў школе. *Духоўнасць* – маральная аснова ў чалавеку, якая з'яўляецца ўвасабленнем усёй сукупнасці каштоўнасцей асобы для грамадства, для людзей, для самога сябе. *Эстэтычная культура* – здольнасць і навыкі адчуць сваю сувязь са светам, перажыць і выказаць шматграннасць гэтых адносін. *Фарміраванне эстэтычнай культуры* – гэта працэс мэтанакіраванага развіцця здольнасцей асобы да правільнага ўспрымання і разумення цудоўнага ў мастацтве і сапраўднасці. *Фарміраванне эстэтычнай культуры* – гэта пашырэнне кругагляду, гэта арганізацыя чалавечых поглядаў, духоўнага росту асобы, рэгулятар і карэктар паводзін. Такім чынам, эстэтыка і духоўнасць цесна звязаны паміж сабой.

Галоўнымі каштоўнасцямі для нас з'яўляюцца мова, традыцыі, набыткі беларускага народа, наша Радзіма. Прапісная ісціна вечная: маленькая радзіма павінна быць заўсёды ў сэрцы чалавека. Аснову гэтага паняцця мы павінны залажыць у сэрца маленькага чалавека, вучня пачатковых класаў.

Гэта пачуццё павінна ўмацавацца і з ім ен павінен пайсці па жыцці. Як сказала Т. Мельчанка, яна хоча, каб,

Не звёўся шчэ карань роду –

Ён з крэмно, не са слюды.

Баюся чужога броду

На споведзь іду сюды.

Нашы вучні заканчваюць школу і, як птушкі, разлятаюцца хто куды. Але калі здарылася так, што выбраны чужы брод, якія словы споведзі засталіся ў сэрцы, гучаць, а аснову іх залажылі мы, настаўнікі?

Своеасаблівы, у рамках магчымасцей школы, дыялог з Расіяй, Украінай, Ізраілем, Амерыкай. Тымі, хто раней жыў і вучыўся ў беларускай школе. Словы споведзі тых, хто па нейкай прычыне выехаў з Беларусі, а не забыў пра яе. Хто і што дапамаглі, дапамагло ў гэтым? На чым вучыліся, што панеслі ў жыццё (роля школы, кніг, нацыянальных традыцый).

Відэадыялог «Яшчэ пакліча гэты край не раз»

Вядучы. Ітак, што мы павінны і што робім для фарміравання эстэтычнага і духоўнага свету малодшых школьнікаў?

Кірункі работы школы ў вырашэнні дадзенай праблемы.

1. Арганізацыя работы факультатываў мастацкага кірунку: кіраўнік – С. У. Кашанская

Святлана Уладзіміраўна працуе ў школе 10 гадоў. Дзеці ідуць да яе, так як Святлана Уладзіміраўна – майстар сваёй справы. Яна ўмее зацікавіць, арганізаваць, навучыць, прадставіць не толькі ў нашай краіне, але і далёка за яе межамі. Прыбалтыйскія краіны, Расія, Чэхія, Аўстрыя штогод прымаюць выхаванцаў нашай школы. Танец – прыгожае відовішча. Спалучэнне танца і гімнастыкі – сур’ёзны спорт.

Пад кіраўніцтвам Святланы Уладзіміраўны дзеці танцуюць, займаюцца аэробнай гімнастыкай, дабіваюцца шматлікіх узнагарод: срэбра на Кубку Рэспублікі, бронза на рэспубліканскім первенстве, уключэнне ў склад нацыянальнай зборнай, бронза на III адкрытым кубку ў Эстоніі і Аўстрыі, срэбра на спаборніцтвах у Літве, Чэхіі і г. д.

І самае галоўнае, у чужых краінах дзеці адчуваюць сябе беларусамі, ганарацца, калі гучыць гімн нашай краіны, калі ўзнямаецца ўверх беларускі сцяг. Яны з гонарам раскажваюць аднагодкам з іншых краін аб асаблівасцях беларускага краю.

Выступленне кіраўніка клуба «СпортДанс» С. У. Кашанскай «Роля факультатывуных заняткаў харэаграфічнай накіраванасці ў фарміраванні эстэтычай культуры малодшых школьнікаў», дэманстрацыя відэафільма аб працы клуба, яго дасягненнях.

Вядучы.

2. Урокі, праектная, даследчая дзейнасць.

Праз гэтыя кірунакі дзейнасці ва ўмовах інфармацыйнага грамадства мы даём дзецям веды на ўроках, у пазакласнай рабоце, у рамках

работы над інавацыйным праектам «Укараненне кампетэнтнас-арыентаванай мадэлі фарміравання інфармацыйнай культуры малодшых школьнікаў ва ўмовах інтаграванага ўзаемадзеяння школы і гарадской бібліятэкі», вучым іх дабываць веды, якія аказваюць уздзеянне на фарміраванне духоўнага свету дзіцяці. Дзеці вучацца карыстацца набытымі ведамі для рашэння новых пазнаваўчых і практычных задач.

У метадычнай капітцы настаўнікаў пачатковых класаў распрацоўкі адкрытых ўрокаў, выхаваўчых мерапрыемстваў, адукацыйных праектаў:

- ✓ «Зімушка-зіма»
- ✓ «Здароўе – багацце на ўсе часы»
- ✓ «Экалагічная граматыка»
- ✓ «Дрэвы – нашы сябры. Абаронім іх» (III месца, раён)
- ✓ «Давайце пазнаёмімся»
- ✓ «Горад любімы мой»
- ✓ «Далёкому мужеству верность храня» (II месца, горад)
- ✓ «Каждую крошку в ладошку» (I месца, раён) і г. д.

Сёння можна сказаць, што ў кожнага настаўніка пачатковых класаў свае метады работы, свой стыль, почырк.

Ітак, слова настаўнікам.

З вопыту работы настаўніцы пачатковых класаў В. В. Замбарнай «Выхаванне патрыятычных рыс ва ўмовах работы на ўроку і ў пазаўрочны час».

Фрагмент урока рускай мовы ў 3 класе «Абагульненне і сістэматызацыя вывучанага матэрыялу па тэме «Склад слова». Настаўнік пачатковых класаў С. П. Бондарава працуе з педагогамі, калектыў падзелены на 3 групы.

1 група – настаўнікі.

2–3 групы – настаўнікі выступаюць у ролі вучняў.

1 група. Падбіраюць заданні для дзяцей на вывучаня правілы ў разрэзе тэмы «Кнігі – нашы мудрыя дарадцы».

2 група. Падбіраюць словы для слоўнікавага дыктанта ў разрэзе той жа тэмы.

3 група. Падбіраюць словы, дзе трэба растлумачыць правапіс арфаграм (тэма тая ж).

Вядучы. Тры апошнія гады дзеці пачатковай школы працуюць над даследчымі праектамі (даследчая дзейнасць). Кнігі, інтэрнэт прыходзяць ім на дапамогу. Адрозненне: даследванне – пошук невядомай раней праблемы, праект – рашэнне вызначанай праблемы.

Даследчыя праекты ў школе:

- ✓ «Ці могуць сябраваць кошка і сабака?» (2 месца, горад, кіраўнік В. В. Замбарная)
- ✓ «Піце дзеці малако» (кіраўнік Г. Ф. Сярэдзіч)
- ✓ «Чалавек і жывёла пад адным дахам. Карысць ці шкода?» (1 месца, раён, кіраўнік Т. М. Іванова)

Як жа фарміруецца свет малодшых школьнікаў праз работу над даследчымі праектамі, якія станючыя якасці фарміруюцца? Зрабіце вывад, паслухаўшы выступленне вучаніцы.

Абарона прэкта Марыяй Шкрабавай, вучаніцай 4 класа, (праект «Чалавек і жывёла пад адным дахам. Карысць ці шкода»).

Вядучы. Усё новае – добра ці крышачку забытае старое.

Тое новае: камп'ютар, інтэрактўная дошка, мабільны тэлефон, планшэт і г.д. – гэта добра. Але ці павышаюць яны паспяховасць. (*Вынікі даследаванняў. Настаўніцкая газета ад 26 верасня 2015 г.*)

Так, гэта ўсё дапамагае чалавеку выхоўвацца, фарміравацца як ясобе. Але адышлі на задні план для дзяцей кнігі (бібліятэкі – нацыянальная каштоўнасць). Дзеці перасталі чытаць, меней сталі думаць. За іх гэта робіць тэхніка. Таму з мінулага навучальнага года ў ліку яшчэ трох школ г. Гомеля мы працуем над інавацыйным праектам, зацвержаным Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Тэма праекта «Укараненне кампетэнтнасна-арыентаванай мадэлі фарміравання інфармацыйнай культуры малодшых школьнікаў ва ўмовах інтэграванага ўзаемадзеяння школы і гарадской бібліятэкі».

Кампетэнцыя – здольнасць прымяняць веды, уменні, асобасныя якасці, практычны вопыт для паспяховай дзейнасці ў вызначанай сферы. *Кампетэнтнасны падыход* – сродак дасягнення новай якасці адукацыі. *Інтэграваны* – які імкнецца да дасягнення каардынацыі і гармоніі ў жыцці.

Інфармацыя заўсёды была важнейшай часткай жыцця чалавека.

Сёння ва ўмовах інфарматызацыі грамадства ўзровень адукаванасці сучаснага чалавека ацэньваецца не столькі наборам атрыманых ведаў, колькі ўменнем карыстацца імі на практыцы.

Фарміраванне інфармацыйнай культуры таксама дапамагае далучыць дзяцей да культурных і духоўных традыцый беларускага народа, ідэалогіі беларускай дзяржавы. Над праектам працуюць класы: 2 «В» (настаўнік А. І. Бужан), 3 «А» (настаўнік Л. А. Пінчукова), 4 «А» (настаўнік Л. У. Рабая), 5 «Б» (класны кіраўнік В. М. Пінчук), настаўнік-дэфектолаг В. М. Кукса ажыццяўляе суправаджэнне вучняў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, псіхолаг Т. В. Карніенка ажыццяўляе псіхалагічнае суправаджэнне.

Школа і раней супрацоўнічала, але вось ужо другі год вельмі цесна, з дзіцячай бібліятэкай, Гомельскай электроннай бібліятэкай (філіял № 4, бібліятэкай-філіял № 15, ДУ «Сетка публічных біліятэк г. Гомеля»).

У працэсе работы, супрацоўніцтва рашаюцца наступныя задачы:

- аптымізацыя формы ўзаемадзеяння школы і гарадскіх бібліятэк;
- укараненне актыўных і інтэрактыўных форм работы па развіцці ўменняў ажыццяўляць інфармацыйную дзейнасць, культуру чытання.

Складзены план работы, зацверджаны дырэктарам школы К. С. Кіржанавым і ўзгоднены з загадчыкамі бібліятэк В. І. Паповай і Л. А. Капусцінай. У план уключаны мерапрыемствы, згодна з узростам дзяцей:

- ✓ «Свет пачынаецца з маці» (гутарка-прэзентацыя да Дня маці), 1 клас;
- ✓ «Майстар слоў і казак» (медыягадзіна па творчасці Г. Х. Андэрсена), 3 клас;
- ✓ «Навагоднія цуды з усяго свету» (калейдаскоп цікавых фактаў), 4 клас;
- ✓ «Залаты россып вершаў» (літаратурны вернісаж да Усясветнага дня паэзіі), 5 клас і г. д.

Для кожнага класа вызначаны тэмы педагагічных даследаванняў:

2 «В» клас, А. І. Бужан – Стварэнне тэксту па малюнку, схеме. Вучымся чытаць вучэбны тэкст.

3 «А» клас, Л. А. Пінчукова – Вучымся чытаць вучэбны тэкст. Знаёмства з новымі словамі. Тлумачальны слоўнік.

4 «А» клас, Л. У. Рабая – Вучымся чытаць вучэбны тэкст. Пастаноўка пытанняў да тэксту. Знаёмства з новымі словамі. Тлумачальны слоўнік. Дабыццё інфармацыі па заданні са СМІ.

5 «Б» клас, В. М. Пінчук – Дабыццё інфармацыі па заданні са СМІ.

Як жа мы праз работу над праектам, праз урокі выхоўваем ў дзяцей духоўнасць, вучым быць людзьмі?

Выступленне А. І. Бужан «Духоўнае выхаванне вучняў на ўроках і ў пазаўрочны час з выкарыстаннем інфармацыйных тэхналогій».

Вядучы. Ітак, асноўная праблема сёння – рост інфарміраванасці на фоне зніжэння ўзроўня духоўнасці асобы. Мэта жыцця (усё часцей) – спахыць для сябе, кар’ера. Матэрыяльнае выйшла на пярэдні план.

У сувязі з гэтым з усіх кірункаў выхавання і навучання, якія мы ажыццяўляем на ўроках, праз пазакласную дзейнасць, самым важным становіцца пашырэнне, паглыбленне духоўнага свету дзіцяці.

Даследаванні паказалі, што дзеці вельмі часта не засвойваюць урокі, заснаваныя на забароне, прызывах. Як лічаць вучоныя сёння, значны патэнцыял у групавой, парнай арганізацыі навучання. Іменна праз гэтыя формы навучання (прыклад: урок англійскай мовы, настаўнік Д. А. Русу) мы зможам праз матэрыял урока, праз пазакласную дзейнасць больш глыбока данесці да дзяцей усе тыя каштоўнасці, якія выпрацаваны на сённяшні дзень ў нашым грамадстве, данесці, калі дзеці працуюць побач, плячо ў плячо. (5 хвілін на абмеркаванні матэрыялу, напрацаванага ў групах. Гучыць ціхая музыка. Настаўнікі працуюць побач, плячо ў плячо.)

Выступленне па адным педагогу ад кожнай групы.

Вядучы. Ітак, актуальным сёння, як ніколі, з’яўляецца педагагічнае ўзаемадзеянне, накіраванае на стварэнне ўмоў для навучання, выхавання, развіццё дзіцяці, яго духоўнага станаўлення ў выніку засваення нацыянальных і агульна- культурных каштоўнасцей. І гэтая задача ляжыць на нас, настаўніках.

Рашэнне педсавета

1. Праз сістэму работы на ўроках і ў пазакласнай дзейнасці стымуляваць цікавасць дзяцей да засваення агульначалавечых нацыянальных каштоўнасцей.
2. У рамках метадычных аб'яднанняў пазнаёміцца з сучаснымі тэхналогіямі фарміравання духоўнага свету школьнікаў.
3. Стварыць картатэку форм, метадаў і прыёмаў работы на ўроках і ў пазакласнай дзейнасці па фарміраванні духоўнага свету школьнікаў.
4. Арганізаваць узаеманаведанне ўрокаў, пазакласных мерапрыемстваў з мэтай абмену вопытам па фарміраванні духоўнага свету школьнікаў.